

Yönetmelikler

Kültür ve Turizm Bakanlığında :

PROFESYONEL TERCÜMAN-REHBERLİK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, KAPSAM, YASAL DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, Türkiye'yi yerli ve yabancı turistlere en iyi şekilde tanıttak ve onlara gezileri süresince yardımcı olacak ve doğru bilgiler verebilecek profesyonel tercüman rehberleri yetiştirme ve çalışma esaslarının düzenlenmesidir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik profesyonel tercüman rehberlik kurslarının açılışı, rehberlerin yetiştirilmesi, denetlenmesi ve meslek kuruluşları ile yapılacak işbirliği esaslarını kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3- Bu yönetmelik 265 sayılı yasanın 8 inci maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen

- a) "Bakanlık" Kültür ve Turizm Bakanlığına,
- b) "Bölge Müdürlüğü" Turizm ve Tanıtma Bölge Müdürlüğünü,
- c) "Daire Başkanlığı" Eğitim Dairesi Başkanlığını,
- d) "Kurs" Profesyonel tercüman rehberlik kursunu,
- e) "Kursiyer" Profesyonel tercüman rehberlik kursiyerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

KURSLARIN UYGULANMASI

Kursların Ülkeselliği

Madde 5- Profesyonel tercüman rehberlik kursları "Ülkesel" olarak açılır.

Madde 6- Profesyonel tercüman rehberlik kurslarında Türkiye'nin tüm bölgelerinde profesyonel tercüman rehberlik yapabilecek nitelikte rehberler yetiştirilir. Kurslara sınavla aday alınır. Bu kurslar kazanan aday sayısının en az 35 kişi olması halinde düzenlenir. Kazanan aday sayısının 35 kişiden az olması halinde kazananların hakları daha sonra açılacak ilk kurs için saklı tutulur.

Madde 7- Bölge Müdürlüklerince hangi dilden ne kadar rehberlere ihtiyaç duyulduğu mesleki kuruluşlarla yapılan temas sonucu öneri halinde Bakanlığa iletilir. Bakanlık bu öneriler ışığında hangi dilden ne kadar rehberin kursa alınacağını belirler. Yıllık programlarda kurs tarihi, dönemleri ve açılacağı yerler Bakanlıkça belirlenir.

Madde 8- Kurs süresi altı aydır. Kurs programındaki teorik derslerin bitiminden sonra yapılacak yurtiçi uygulama gezilerinin tarihleri, güzergâhı ve programları, iklim koşulları gözönüne alınarak Bölge Müdürlüklerinin önerisi ve Bakanlık onayı ile belirlenir.

Kursların uygulama gezisi en az 30 gündür.

Kurs Günleri ve Ders Süreleri

Madde 9- Kurslar resmi tatil günleri dışında her gün çalışma saatlerinden sonra en az 45'er dakikalık iki ders saati olarak düzenlenir.

Adaylarda Aranacak Nitelikler ve Başvuru Belgeleri

Madde 10- Lise ya da dengi bir okulu bitirmiş, sınav tarihinde 18 yaşını doldurmuş, Bakanlıkça belirlenen yabancı dili ya da dilleri bilen Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları ile 14 Ocak 1983 tarih ve 17928 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelikteki koşullara uyması kaydı ile Türk Soylu Yabancılar aşağıdaki belgeleri kursun açılacağı Bölge Müdürlüklerine verme koşuluyla giriş sınavlarına katılma belgesi alırlar.

-Dilekçe (İlgili Bölge Müdürlüğüne hitaben yazılacak)

-Nüfus Cüzdanı Örneği,

-İyi hal kâğıdı, (Savcılıktan)

- 6 Adet vesikalik fotoğraf,
- Öğrenim belgesi ya da noterden onaylı örneği,
- Tam teşekküllü hastahaneden alınacak sağlık raporu,

Seçme Sınavları

Madde 11- Kursta katılabilmek için adayların sırası ile yazılı ve sözlü olarak yapılacak yabancı dil sınavları ile genel kültür sınavında başarılı olmaları gerekir.

Yabancı dil yazılı ve sözlü sınavları, ayrı ayrı 100 puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınav için geçerli puan 60, sözlü sınav için 70 puandır.

Genel Kültür sınavı test olarak yapılır ve geçerli puan 100 üzerinden 60'tır.

Sınavlardan herhangi birinde başarılı olamayanlar, daha sonraki sınavlara alınmazlar. Sınav sonucunda kazanan adayların puan sıralaması dil puanı (yazılı-sözlü) esas alınarak belirlenir.

Sınav Komisyonlarının çalışmaları bir yönerge ile saptanır.

Seçme Sınav Komisyonları

Madde 12- a) Yabancı Dil Sınav Komisyonu :

Bakanlıkça her yabancı dil sınavı için bir komisyon kurulur. Bu komisyonlar en az iki üyeden oluşur. Komisyon üyeleri atagelik sınavını veya Devlet Lisan Sınavını kazanmış olanlar arasından seçilir.

Yabancı dil sınav komisyonu oluşturmakta güçlüklerle karşılaşılan durumlarda, Bakanlıkça uygun görülecek kuruluşlardan alınacak üyelerle komisyon oluşturulabilir. Bu halde adaylar merkezde sınava tabi tutulabilirler.

b) Genel Kültür Sınav Komisyonu :

Makam Onayı ile tesbit edilen Komisyon Başkanı ve,

- Eğitim Dairesi Başkanlığından bir yetkili,
- Eğitim Dairesi Başkanlığı Rehberlik Şubesinden bir yetkili,
- Bölge Müdürü ya da görevlendireceği bir yetkili,
- Rehber Derneği temsilcisi,
- Seyahat Acentaları Birliği temsilcisinden oluşur.

Kursu İzleme ve Gezilere Katılma

Madde 13- Kursiyerlerin hangi nedenle olursa olsun toplam 24 ders saatinden fazla devamsızlıkları halinde kurlarla ilişkileri kesilir. Ancak, daha sonra açılacak ilk kursun seçme sınavlarına girmeksizin ve başlangıcından itibaren kursu izlemek koşulu ile kursa katılma hakları saklıdır. Bu hak ikinci bir kez verilmez.

Madde 14- Hazırlanacak programlarda yer alan uygulama gezilerinin tamamına katılmak zorunludur. Zorunlu bir nedenle gezilere katılmayan ya da geziyi tamamlayamayanlar bir defaya mahsus olmak üzere daha sonra açılacak kurların gezilerine katılmaları veya tamamlamaları koşuluyla bitirme sınavlarına kabul edilirler. Zorunlu nedenler belgelerle kanıtlanır. Belgenin kabulü veya reddine Bölge Müdürü yetkilidir. Bölge Müdürlerince mazeretleri kabul edilmeyen kursiyerlerin kurla ilişkileri kesilir.

Kurs Öğretmenlerinin Seçimi ve Ders Grupları

Madde 15- Kurs Öğretmenlerinin seçimi Bölge Müdürlüğüne saptanarak Bakanlık Onayı ile kesinleşir. Okutulacak ders grupları şunlardır.

- Genel Turizm ve Turizm Mevzuatı,
- Teröüman Rehberlik Mesleği,
- Turizm Coğrafyası,
- Arkeoloji ve Mitoloji,
- Sanat Tarihi,
- Dinler Tarihi,
- Türk Edebiyatı,
- Türk Tarihi,
- Türkiye'nin Sosyal Yapısı,
- Turist Psikolojisi,
- Pazarlama ve Halkla İlişkiler
- İlk Yardım.

Bu derslerin kaçar saat olacağı ve hangi konuları kapsayacağı Bakanlıkca tesbit edilir.

Yabancı Dilde Proje Hazırlama

Madde 16- Uygulama gezisinden önce kursiyerler, gezi programında yer alan konulardan birini kurs projesi olarak seçerler

ve bu projeyi bitirme sınavından önce yabancı dilde hazırlayarak kurs yöneticisine teslim ederler.

Bitirme Sınavları

Madde 17- Bitirme sınavları bu yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen ders gruplarından ayrı ayrı test şeklinde yazılı ve yabancı dilden ise sözlü olarak yapılır.

Yazılı sınav soruları Bakanlıkca hazırlanır. Her ders grubundan 100 üzerinden 70 puan alan kursiyer geçerli not almış sayılır. Sözlü sınavlar, ders gruplarından ve hazırlanan kurs projesi konusu üzerinde yabancı dilde yapılır. Sözlü sınavlarda başarılı olmak için 100 üzerinden 70 puan almak gereklidir.

Bitirme Sınav Komisyonları

Madde 18- Bitirme sınav komisyonu ile yabancı dil sınav komisyonu Bakanlık Onayı ile oluşturulur.

Sicil Fişleri ve Başarı Dereceleri

Madde 19- Kurslarda başarılı olan kursiyerler için ayrı ayrı sicil fişi düzenlenir. ve kurs başarı dereceleri sicil fişlerine işlenir. Başarı derecesinin saptanmasında ders gruplarından yapılan yazılı sınavlardaki puanlar toplamının ortalaması ile yabancı dil sözlü sınav puanı toplanır.

Buna göre :

140-159 arası orta,

160-179 arası iyi,

180-200 arası pekiyidir.

Kursları başarı ile bitirenlere Kurs Bitirme Belgesi, Kimlik Kartı ve Kokart verilir.

Bütünleme Sınavları

Madde 20- Bitirme sınavlarında başarılı olamayanlar sadece bir kereye mahsus olmak üzere, Bakanlıkca saptanacak tarih ve yerde başarısız oldukları derslerden bütünleme sınavına alınırlar. Sınav tarih ve yeri ilgili Bölge Müdürlüğünce duyurulur.

Ek Yabancı Dil Hakki

Madde 21- Rehber olup da rehberlik kimlik kartına yeni bir dil eklemek isteyenler yönetmeliğin 11 inci maddesine göre iste-

dikleri yabancı dilden sınava girerler ve başarılı olmaları halinde bu dil kimlik kartlarına, kurs bitirme belgelerine ve sicillerine kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM KURSLARIN YÖNETİMİ

Kurs Yöneticisi

Madde 22- Kursun genel gözetim ve denetimini sağlamak üzere Bölge Müdürünün teklifi ve Bakanlık Onayı ile bir kurs yöneticisi tayin edilir. Yöneticinin görev, yetki ve sorumlulukları hazırlanacak bir yönerge ile belirlenir.

Bölge Müdürünün Görev ve Yetkisi

Madde 23- Kursların bu yönetmelik ve Bakanlık Talimatları çerçevesinde yürütülmesinden birinci derecede Bölge Müdürleri sorumludur. Bölge Müdürleri kursu denetler ve neticeyi bir raporla Bakanlığa iletir.

Gerektiğinde, Bakanlıkca görevlendirilecek ilgililerce de kurslar denetlenir.

Madde 24- Kurs süresince kursun genel havasını bozan, akseptan, kesintiye uğratan ya da engelleyen kursiyer ihtar cezası ile cezalandırılır. İhtar cezası kurs yöneticisinin isteği üzerine Bölge Müdürünce verilir. Verilen ceza kursiyere yazı ile duyurulur. Kurs süresince toplam üç ihtar cezası alan kursiyerin kursla ilişkisi kesilir.

Ders-Konferans-Sözleşmeli Personel ve Rehber Öğretmen Ücretleri

Madde 25- Kurslarda Bakanlık Onayı ile seçilip, ders ve konferanslar vermek üzere görevlendirilecek rehber öğretmene, o yıl için septanan ücret ödenir.

Yolluklar ve Fazla Çalışma Ücreti

Madde 26- Uygulama gezisi süresince geziye katılan kurs yöneticisine bütçe yarasında belirtilen geçici görev yolluğu verilir. Gezide Bakanlıkca sağlanacak araç dışında kursiyerlerin yeme-içme ve konaklama giderleri kendilerine aittir. Kurs süresince, kurs yöneticisi ile görevlendirilecek müstahdeme 360 saati geçmemek üzere ve bütçe yarasına göre fazla çalışma ücreti ödenir.

Madde 27- Seçme ve bitirme sınav komisyonlarında üye olarak görevlendirilenlere saat başına bütçe yasında belirtilen miktar üzerinden ödeme yapılır.
Ücretlerin bir günlük tutarı altı saat karşılığını geçemez.

İKİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

PROFESYONEL TERCÜMAN REHBERLERİN ÇALIŞMALARI

Rehberlik Belgesi Almak Zorunluğu

Madde 28- Bakanlıktan rehberlik belgesi almamış kişiler tercüman rehberlik yapamaz.

Aksi halde, haklarında savcılıklerce genel hükümlere göre yasal işlem yapılır.

Belgesiz tercüman rehber çalıştıran Bakanlık denetimindeki kuruluşlar hakkında da Bakanlıkça yasal işlem yapılır.

Tercüman rehberler her yıl 1 Nisan tarihine kadar kimlik kartlarını bağlı buldukları Bölge Müdürlüklerine vize ettirmek zorundadırlar. Vizeler bizzat yaptırılacağı gibi, posta ile de yaptırılır. Zamanında vizesini yaptırmayan rehberler, o yıl içinde mesleki faaliyette bulunamazlar.

Bölge Müdürlükleri her yıl en geç Nisan ayı sonuna kadar vize işlemleri yapılan rehberlerin isimlerini, Bakanlığa, ilgili mesleki kuruluşlara bir liste halinde bildirir. Hangi nedenle olursa olsun dört yıl üst üste vizesini yaptırmayan rehberlerin meslekle ilişkileri kesilir. Bunlar tekrar rehberlik mesleğini yapmak istediklerinde, açılacak kurların doğrudan bitirme sınavlarına katılarak mesleklerine dönebilirler.

Madde 29- Tercüman Rehberler kimlik kartlarında belirtilen yabancı dil ya da dillerden başka dilde rehberlik yapamazlar.

Madde 30- Tercüman Rehberler, Bakanlıktan aldıkları kimlik kartlarını görev sırasında üzerinde bulundurmak ve kokartlarını gözetimlerine takmak zorundadırlar.

Madde 31- Seyahat Acentaları ancak 28 inci madde esaslarına uyan rehberleri çalıştırabilirler.

Madde 32- Bölge Müdürlükleri, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği ve varsa Tercüman Rehberlik Meslek Kuruluşları, asgari rehber ücretleri konusundaki önerilerini en geç Ekim ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirirler.

Bakanlık, Ocak ayından itibaren uygulanacak asgari rehber ücretlerini veya ücretlerle ilgili politikasını Kasım ayı içinde ilgili kuruluşlara duyurur.

İKİNCİ BÖLÜM SUÇ VE CEZALAR

Profesyonel Tercüman Rehberlerin Denetimi ve Cezalandırılması

Madde 33- Eğitim Dairesi Başkanı ve Yardımcıları, Bölge Müdürleri ve Yardımcıları ile Turizm ve Tanıtma Büro Müdürleri Rehberleri denetleme yetkisine sahiptir. Ayrıca Bakanlıkca görevlendirilen yetkililer de bu denetlemeleri yapabilirler.

Madde 34- Rehberlere "meslekten uzaklaştırma cezası"nı gerektiren durumlarda ceza verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık Birinci Hukuk Müşavirinin başkanlığında Turizm Genel Müdür Yardımcısı, Eğitim Dairesi Başkanı ve bir Müfettişten oluşan Disiplin Kurulu, Eğitim Dairesi Başkanlığınca rehberler hakkında Kurul'a intikal ettirilen şikayet ve denetim raporlarını inceler ve gerekli kararı alır. Disiplin Kurulu gerek gördüğünde Eğitim Dairesi Başkanlığının öneri üzerine Bakanlık Onayı ile toplanır.

Disiplin Kurulu tarafından verilen ceza Makam Onayı ile kesinleşir. Kesinleşen ceza rehberin bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğü, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği ve öteki mesleki kuruluşlara bildirilir. Eğitim Dairesi Başkanlığı Disiplin Kurulunun yaptıklarını yürütür.

Verilen ceza rehberin sicil fişine işlenir.

Disiplin Cezaları

Madde 35- a) Görev sırasında rehberlik kimlik kartı ve ko-kartını üzerinde bulundurmayan tercüman rehberlere, denetleme gö-

revlisinin verdiği rapor üzerine rehberin bağlı bulunduğu bölgenin Bölge Müdürünce ihtar cezası verilir. Bu ceza Bakanlığa bildirilir.

b) Aşağıda belirtilen hususların saptanması hallerinde Disiplin Kurulu kararıyla rehberin rehberlik belgesi, kimlik kartı ve kokartı bir aydan bir yıla kadar geri alınır.

- Turistlere karşı gösterilmesi gereken saygı ve nezaketi göstermemek,

- Turistlerin, hakaret ya da benzeri davranışlarla karşılaşmalarına ya da gülünç durumlara düşmelerine ilgisiz kalmak,

- Vizesiz kimlik kartı ile çalışmak,

- Kendisi ya da üçüncü kişiler yararına gezinin süre ve güzergâhını bir zorunluluk olmadıkça değiştirmek,

- Mesleğin güven ve saygınlığını zedeleyici davranışlarda bulunmak,

- Turistlere ve turistik kuruluşlara kasıtlı olarak zarar vermek,

- Yetkililerce yapılan denetimlerde onlara bilgi vermekten kaçınmak, gerçeği gizlemek ve saygısızca davranmak,

- Bir yıl içinde 2 ihtar cezası almak,

- Turizme zarar verecek söz ve davranışlarda bulunmak,

c) Aşağıda belirtilen hususların saptanması halinde Disiplin Kurulu kararıyla rehberin belgesi iptal edilir. Kimlik kartı ve kokartı geri alınır.

- Ülke yararına ve ulusal onura aykırı hareket, söz ve davranışlarda bulunmak,

- Eski eser niteliğindeki eşyanın yurtdışına kaçırılmasına yardımcı olmak,

- Yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymek.

ÜÇÜNCÜ KISIM
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 36- Bölge Müdürlükleri bölgelerinde açılacak kursları ve bölgelerinde çalışan profesyonel tercüman rehberle ilgili işlemleri bu yönetmelik çerçevesinde yürütür.

Madde 37- Kültür ve Turizm Bakanlığı dışında hiçbir kuruluş, hangi isim altında olursa olsun, tercüman rehberlik kursları açamaz, belge ve kimlik kartı veremez ve tercüman rehberleri denetleyemez.

Geçici Maddeler

Madde 38- Bölgesel profesyonel Turist Rehberliği Kursunu bitirenler, kayıtlı bulunduğu Bölge Müdürlüğünden alacakları belgeyi Bakanlığa verecekleri bir dilekçeye eklemek suretiyle Bakanlığın uygun göreceği ülkesel profesyonel tercüman rehberlik kursunun uygulanma gezilerine katılırlar. Uygulama gezisini tamamlayanlar bitirme sınavına alınırlar. Bu sınavı başaranlar ülkesel profesyonel tercüman rehber belgesini alırlar.

Bu haktan yönetmelik yayımından itibaren üç yıl içinde müracaat edenler yararlanabilir.

Madde 39- Tercüman Rehberlik niteliğine ilaveten özel nitelikleri olan kişilere profesyonel tercüman rehberlik bitirme sınavına katılmak koşuluyla Bakan onayı ile tercüman rehberlik belgesi verilebilir.

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik

Madde 40- Bu yönetmelikle 20 Aralık 1981 gün ve 17550 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Profesyonel Turist Rehberliği Kursları ve Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 41- Bu Yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 42- Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.